

THE SINGAPORE
STORY .com
by LEE KUAN YEW

SAMPLE BOOK

လီကျယ်ယွ
လီကျယ်ယွ

LEE
KUAN
YEW

www.978.com

လီကွမ်ယူသည် ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒကို
 နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီးပွားရေး
 နယ်တွင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည်။
 အကြီးဆုံးသားဖြစ်သော သားကြီး
 သြရသ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို
 မိဘမရှိလျှင် မောင်နှမအားလုံးက
 လိုက်နာရမည်။ အကြီးဆုံးသည်
 သြဇာအရှိဆုံးဖြစ်သည်ဟု
 ကွန်ဖြူးရှပ်က သွန်သင်ခဲ့သည်။
 ထိုအဆုံးအမကို လက်တွေ့
 အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဟု
 လီက ဆိုသည်။ လူတစ်ဦးချင်း
 အကျိုးစီးပွားနှင့် အများအတွက်
 အကျိုးစီးပွား နှိုင်းယှဉ်လျှင်
 တစ်ဦးချင်းက အများအောက်တွင်
 ရှိရမည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင်
 လူတစ်ယောက်၏ လွတ်လပ်မှုသည်
 အများအတွက် မထိခိုက်ရ။
 အများအကျိုးစီးပွားအတွက်ဆိုလျှင်
 တစ်ဦးချင်း၏ လွတ်လပ်မှုတို့၊
 အခွင့်အရေးတို့ကို ထိခိုက်
 အနစ်နာခံရမည်ဖြစ်သည်။
 ထိုသည်မှာ အနောက်တိုင်းနှင့်
 မတူသော အာရှတိုက်မှ "မူ" ဖြစ်၏။
 ထိုသည်မှာ အာရှတန်ဖိုးဖြစ်
 လေသည်။ အနောက်တိုင်းတွင်လည်း
 သူတန်ဖိုးနှင့်သူ ရှိသလို အာရှ
 တွင်လည်း သူတန်ဖိုးနှင့်သူ
 ရှိသည်ဟု လီက ဆိုသည်။

ISBN 9789997137388

HTET22
9 789997 137388
MMK 7,000.00

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ

THE SINGAPORE STORY

LEE KUAN YEW

ထက်မြက်

မြန်မာပြန်

စာစီစဉ်ရေးခြင်း ၂၀၂၅

လိကွမ်ယူ၏ လိကွမ်ယူ ထက်မြက်

စာမူကိစ္စမှာ ၁၄၁ မူကိစ္စမှာ ၁၃ ဇင်ဘီ x ၂၀ .၅ ဇင်ဘီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၂၅၊ ဇူလိုင်လ၊ တတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဆန်းစသော်တာစာအုပ်တိုက်၏ ဒုတိယအကြိမ်မူ၊

[ပထမအကြိမ်-၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ပညာရွှေတောင်စာအုပ်တိုက်]

မာတိကာ

- စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အာရှ၏ဝါရင့်ခေါင်းဆောင်ကြီး မစ္စတာလီကွမ်ယူ ၅
- လီကွမ်ယူလိုလူ (ဘာသာပြန်သူအမှာ) ၈

- ၁။ လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ ၁၅
- ၂။ လီကွမ်ယူ၏ ချစ်သူ ၂၂
- ၃။ အင်္ဂလန်ရောက် လီ တစ်ယောက် ၄၈
- ၄။ ရှင်သန်လာသော မျှော်လင့်ချက်များ ၆၀
- ၅။ အမုန်းတရား၏ ခါးသီးမှုနိဒါန်း ၆၈
- ၆။ သေချာပါသည် ၇၆
- ၇။ သံသယမရှိကြပါနဲ့ ၈၄
- ၈။ ကောက်ရိုးမျှင်က ကုလားအုတ်ကျောက်ကို ချိုးခဲ့လေပြီ ၈၈
- ၉။ ဆုံးတစ်နေ့ဝယ် ၉၂
- ၁၀။ သုံးကြိမ် ကြေညာလိုက်ပါပြီ ၉၆
- ၁၁။ တောင်းပန်ပြီး ထွက်ခဲ့ရတယ် ၉၉
- ၁၂။ အမှီခိုကင်းသော စင်ကာပူ ၁၀၂
- ၁၃။ တစ်ခါက တံငါရွာ ၁၀၅
- ၁၄။ ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒ ရှင်သန်နေသေးရဲ့လား ၁၂၀

Copyright © 2010 by McGraw-Hill Education, a division of The McGraw-Hill Companies, Inc. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without the prior written permission of McGraw-Hill Education.

mgyc.com

SAMPLE BOOK

mgyc.com

**စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်နှင့်
အာရှ၏ ဝါရင့်ခေါင်းဆောင်ကြီး
မစ္စတာလီကွမ်ယူ**

မစ္စတာလီကွမ်ယူကို ၁၉၂၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် အရှေ့ဖျားဒေသ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အဓိကရေတပ်စခန်းတည်ရှိရာ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီနယ်မြေတစ်ခုဖြစ်သည့် စင်ကာပူကျွန်းတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။

ဖခင်မှာ လီချင်ကွန်းနှင့် မိခင်မှာ ချွာကျင်းနီဖြစ်ပြီး ၁၉ ရာစုမှစ၍ စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ အခြေချနေထိုင်သည့် ကြွယ်ဝသော တရုတ်မိသားစုတစ်ခုမှ ပေါက်ဖွားလာသူများ ဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ကင်းဗရစ်ချ်မြို့ရှိ Fitzwilliam ကောလိပ်၌ ဥပဒေပညာရပ်ကို ဆည်းပူးလေ့လာခဲ့ပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ပထမအဆင့်ဖြင့် ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူသည် စင်ကာပူကျွန်းကို ကိုလိုနီနယ်မြေဘဝမှ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ၎င်း၏ နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် များနှင့် ခွဲထွက်ပြီး ပြည်သူ့အက်ရှင်ပါတီ (People's Action Party) ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဇွန် ၅ ရက်တွင် လွတ်လပ်သော စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူ၊ ဆာဘားနှင့် ဆာရာဝပ်တို့သည် မလေးကျွန်းဆွယ်ကြီးကို ကိုယ်စားပြုသည့် မလေးယားပြည်ထောင်စု (Federation of Malaya) နှင့် ပေါင်းစည်းကာ မလေးရှားနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့သည်။

၎င်းနောက် သုံးနှစ်ခန့်တွင် သဘောထားကွဲလွဲမှုကြောင့် စင်ကာပူကို ပြန်လည်ခွဲထွက်ခဲ့ပြီး လီကွမ်ယူက စင်ကာပူနိုင်ငံသစ်ကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ရွံ့ညွှန်ထူပြီး ခြင်ပေါသော တံငါရွာလေးအဖြစ်မှ လွတ်လပ်ပြီး စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးသောနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးခဲ့သည်။

ယခုအခါ စင်ကာပူနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးအင်အားကြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေအများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ လီကွမ်ယူ၏ ကမ္ဘာကျော် ထူးခြားသော စွမ်းဆောင်ရည်ကြောင့် စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်တွင် အဓိက နိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ၎င်းသည် စင်ကာပူအစိုးရအဖွဲ့ကို သန့်ရှင်းပြီး စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားသည့် အစိုးရအဖွဲ့အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်စေရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူသည် စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ဝါရင့်ဝန်ကြီး (Senior Minister) အဖြစ် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလမှ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လအထိ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက်တွင် Minister Mentor အဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မေလ ၂၁ ရက်အထိ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့

သည်။ လိကွမ်ယူသည် ကမ္ဘာတစ်ခွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သူတစ်ဦးအဖြစ် ကာလရှည်ကြာစွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၅ ရက်မှ စတင်၍ လိကွမ်ယူသည် ပြင်းထန်သော အဆုတ်ရောင်ရောဂါဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံ အထွေထွေဆေးရုံကြီးတွင် သီတင်းခြောက်ပတ်ကြာ တက်ရောက်ကုသမှုခံယူခဲ့ရာမှ မတ် ၂၃ ရက် ဒေသစံတော်ချိန် နံနက် ၃ နာရီ ၁၈ မိနစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

လိကွမ်ယူသည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောင်းနေဖက်ဖြစ်သူ ချူးနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိ စင်ကာပူဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာလီရှန်လွန်းသည် မစ္စတာလိကွမ်ယူ၏ သားတစ်ဦးဖြစ်သည်။

လိကွမ်ယူ သေဆုံးမှုသည် စင်ကာပူနိုင်ငံအတွက် သာမက အာဆီယံနှင့်ကမ္ဘာအတွက် အားထားရသည့် ဝါရင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦး ဆုံးရှုံးခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်သူ၏ အမှာ လီကွမ်ယူလိုလူ

‘လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ’ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်က စတင်၍ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ခဲ့ပါသည်။ သူ၏ မူရင်းစာအုပ်မှာ The Singapore Story ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်း၊ သူ့ပါတီအကြောင်း၊ သူ တည်ထောင်ခဲ့သော စင်ကာပူနိုင်ငံအကြောင်း လီကွမ်ယူကိုယ်တိုင် ရေးသားသည့် **Auto Biography** ဖြစ်သဖြင့် လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူဟု ကျွန်တော်က နာမည်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်က စင်ကာပူစာတိုက်လမ်းဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူသည် သူ၏ အမှတ်တရအဖြစ်များ **Auto Biography** ကို ရေးဖို့ ခုနစ်နှစ်တိုင် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ သုံးနှစ်လုံးလုံး မနက်တိုင်း ထိုစာအုပ်ကိုရေးဖို့ ပြင်ဆင်ရသည်။ စင်ကာပူကိုတည်ထောင်ခဲ့သူ စင်ကာပူဖခင်ကြီးဖြစ်သော လီကွမ်ယူသည် သူ့စာအုပ်အတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ စာများ၊ ရုံးမှ ကြေးနန်းများ စသည့် အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ဖိုင်တွဲပေါင်း ၉၀၀ ကျော် ရှာဖွေခဲ့သည်။ သုတေသနအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ သူ လိုအပ်သမျှကို ရှာဖွေခိုင်းပြီး ဤစာအုပ်ကို ရေးသားခြင်းဖြစ်၏။ ပထမတွဲ The Singapore Story ကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၆၈၀ ရှိပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားသည်။ ဒုတိယတွဲ

From Third World to First တတိယကမ္ဘာမှ ပထမကမ္ဘာသို့ကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရေးသားပြီးစီးပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့၏။

ပထမစာအုပ်မှာ လီကွမ်ယူ မွေးဖွားသည့် ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှ စင်ကာပူ နိုင်ငံ လွတ်လပ်သည့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် ကာလကို ရေးသားပြီး ဒုတိယစာအုပ်မှာ လီကွမ်ယူ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည့် စင်ကာပူ လွတ်လပ်သော ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူသည် မလေးရှားနှင့်အတူ စင်ကာပူရှိစဉ်ကတည်းက စင်ကာပူပြည်သူများက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သော ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် စတင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်မှ အနားယူသည်။ လီရေးသည့် Singapore Story တရားဝင် ထွက်မလာခင် စင်ကာပူသတင်းစာကြီးဖြစ်သော Straits Times မှ သုံးရက်စော၍ စာအုပ်ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းကို ရေးသားလိုက်သည်။ ထင်ထားသည့်အတိုင်း မလေးရှားခေါင်းဆောင်များ အကြီးအကျယ် ဒေါသပုန် ထကုန်ကြလေသည်။ အထူးသဖြင့် မလေးရှားပြည်ထောင်စုမှ စင်ကာပူခွဲထွက်သည့် အပေါ် လီကွမ်ယူ၏အရေးအသားကို လက်မခံကြခြင်းဖြစ်သည်။

လီက စာအုပ်ထဲတွင် စင်ကာပူသည် မလေးရှား ပြည်ထောင်စုထဲတွင် စည်းစည်းလုံးလုံး နေလိုသည်။ သို့သော် စင်ကာပူတွင် တရုတ်အများစုနေပြီး မလေးလူမျိုးက နည်းသည်။ မလေး-တရုတ် လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခများ မကြာခဏဖြစ်ရာ မလေးအာဏာပိုင်များက မလေးလူမျိုးများဘက်မှ အားပေးအားမြှောက်လုပ်သည်။ စင်ကာပူကိုလည်း မလေးရှားပြည်ထောင်စုအတွင်း မထားလိုသဖြင့် သီးခြားနေရန် မလေးရှားက ဖယ်ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရေးသားထားသည်။ မလေးရှားမှ စင်ကာပူခွဲထွက်ခဲ့ခြင်းသည် ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှစ၍ ၃၃ နှစ်ကြာသည့်တိုင်အောင် အငြင်းပွားဆဲ၊ ဒေါသဖြစ်ဆဲပင်။ ဘယ်သူ တရားခံလဲ၊ ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲဟု နာနာကြည်းကြည်း ဖြစ်နေကြဆဲပင်။

လီကွမ်ယူသည် သူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သော ထိုစာအုပ်ကို ရေးသားရာ၌ သူငယ်ဘဝ၊ ကျောင်းသားဘဝ၊ သူ့ဘိုးဘေးများ တရုတ်ပြည်မှ စင်ကာပူရောက်လာပုံ၊ ဂျပန်အုပ်ချုပ်မှုအောက်ကာလ၊ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ စသည်တို့ကို ရေးသားရင်း သူ့နိုင်ငံရေးကိုလည်း ရေးသည်။

သူ၏ ထူးချွန်သော ပညာရေးအကြောင်းလည်း ပါသည်။ ထို့ပြင် မလေးတို့ အများစု ဦးဆောင်ထားသော UMNO ပါတီအကြောင်း၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်က စင်ကာပူတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တရုတ်-မလေး လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းကြောင့် သွေးထွက်သံယို ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ မလေးရှားခေါင်းဆောင်များကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု လီကွမ်ယူက စွပ်စွဲထားသည်။ ထိုအထဲတွင် မလေးရှားနိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့သူ မလေးရှားခေါင်းဆောင်ကြီး တွန်ကူအဗ္ဗဒူရာမန်အကြောင်းလည်း ပါလေသည်။

စင်ကာပူသည် ကျွန်းနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ထွက်ပေါက် တစ်ခုတည်း ရှိသည်။ သောက်သုံးရေစသည့် ရေချိုလည်း မရသဖြင့် မလေးရှားမှ ရေဝယ်ရသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ (ဟောင်ကောင်သည် တရုတ်ပြည်မကြီးမှ ရေချိုဝယ်ရသည်နှင့် တူသည်။) စင်ကာပူနှင့် မလေးရှား ကွဲသွားသည်နှင့် မလေးရှားမှ ရေဖြတ်မှာကို စင်ကာပူက ထိတ်လန့်သွားပုံကိုလည်း လီကွမ်ယူက ရေးထားသဖြင့် မလေးရှားတက္ကသိုလ်မှ သမိုင်းပညာရှင် ခူးကေးကင်မ်က “လီကွမ်ယူ သူခံစားမှုကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခန့်မှန်းတွက်ဆမှုတွေက ဆန္ဒစောလွန်းတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ မလေးရှား-စင်ကာပူ ဆက်ဆံရေးမှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပြဿနာတစ်ခုပြီးတစ်ခု ရင်ဆိုင်နေကြရတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးက သဘောထား မတူညီမှုကို ဆက်လက်ရှည်ကြာနေမှာထက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အဆင်ပြေပြေ ဖြစ်ထွန်းအောင် ကြိုးစားကြပါတယ်” ဟု ပြောသည်။

မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ် မဟာသီယာမိုဟာမက်ကမူ လီ၏ စာအုပ်ကို သဘောမတွေ့။ မလေးရှားနှင့် စင်ကာပူ ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်ပြီး လီ၏ အယူအဆကိုလည်း ခပ်ပြင်းပြင်း ဝေဖန်ခဲ့သည်။ ပြဿနာဟောင်းကို အသစ်တင်လာပြီး မလေးရှားကို ထိုးနှက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်သည်။ “လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်နိုင်သလဲ။ သူ့ကြောင့်၊ ငါ့ကြောင့် စွပ်စွဲနေစရာ အကြောင်းလည်းမရှိပါဘူး။ စင်ကာပူဟာ မလေးရှားနဲ့ မပေါင်းခင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက မလေး၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယတို့ အတူပူးပေါင်း လက်တွဲပြီး ဗြိတိသျှလက်အောက်က လွတ်လပ်ရေးရအောင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတာပဲမဟုတ်လား” ဟု မဟာသီယာက ပြောသည်။

ပြည်ထောင်စုထဲသို့ စင်ကာပူ ပါဝင်လာပြီးနောက် မလေးရှားလူမျိုးတွေရဲ့ မလေးရှားဆိုတဲ့ စွပ်စွဲမှုကို စင်ကာပူက စတင်လာပြီး လူမျိုးရေးအစွဲဖြင့် အဓိကရုဏ်းများ ဖန်တီးလာသည်ဟု မဟာသီယာက ဆက်လက် ပြောကြား သွားသည်။

စာအုပ်ဖြန့်ချိသည့် ညနေတွင် စင်ကာပူ အစ်တာနာဒ်လီက သတင်း စာ ရှင်းလင်းပွဲ လုပ်သည်။ သူ့စာအုပ်အပေါ် စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်က မဟာသီယာ၏ ဝေဖန်ချက်များအား ပြန်လည်ချေပလိုက်သည်။ သူ့အမှတ် တရ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိဖို့ သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်သလို စာအုပ်ရေးသားခြင်းဖြင့် စာအုပ်ပါ အချက်အလက်၊ အယူအဆ များမှာလည်း မှန်ကန်သည်။ ထိုအယူအဆကိုလည်း ယခုတိုင် စွဲကိုင်ထား သည်ဟု ရှင်းလင်းသွားသည်။

လီက -

“ယခုခေတ် စင်ကာပူ လူငယ်တွေကို စင်ကာပူအကြောင်း သိစေချင် တယ်။ စင်ကာပူဟာ မလေးရှားနဲ့ ဘယ်လိုပေါင်းခဲ့တယ်။ နောက်နှစ်နှစ် အကြာမှာ မလေးရှားနဲ့ ဘာကြောင့် ခွဲခဲ့ရတယ်ဆိုတာတွေကို သိစေချင်ပါ တယ်” ဟု ပြောသည်။

လီက ထိုစာအုပ်ကိုရေးဖို့ မော်ကွန်းတိုက်မှ မှတ်တမ်းများ၊ စာရွက် စာတမ်း အထောက်အထားများကို အခိုင်အမာပြု ရေးသားထားခြင်း ဖြစ် ကြောင်း၊ တချို့ အထောက်အထားများကို ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ရရှိကြောင်းဖြင့် ရှင်းပြသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လိက္ခံယူရေးသော လိက္ခံယူအကြောင်း စာအုပ် ဖြစ်၍ လှုပ်ရှားသွားပေသည်။ အာရှတိုက်တွင် ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင် များရှိသည်။ ကမ္ဘာကျော်လောက်အောင် ထင်ရှားသူများမှာ နိုင်ငံကြီးများမှ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ မဟာတ္ထမဂန္ဒီ၊ နေရူး၊ မော်စီတုန်း ကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်၏။ နောက် ဗီယက်နမ်မှာ ဟိုချီမင်း။ ထိုခေါင်း ဆောင်များက နိုင်ငံလွတ်လပ်အောင်၊ တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သလို လိက္ခံယူလည်း စွမ်းဆောင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ သယံဇာတလည်း မရှိ၊ နယ်မြေ ကလည်း ကျဉ်းမြောင်း၊ လူဦးရေလည်းနည်းသော ကျွန်းနိုင်ငံသေးသေး

လေးကို အသန့်ရှင်းဆုံးနိုင်ငံ၊ အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သော ခေါင်းဆောင်မျိုးမှာ အံ့မခန်းဖြစ်၏။ လီကွမ်ယူသည် ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒကို နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးနယ်တွင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ အကြီးဆုံးသားဖြစ်သော သားကြီး ဩရသ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို မိဘမရှိလျှင် မောင်နှမအားလုံးက လိုက်နာရမည်။ အကြီးဆုံးသည် ဩဇာအရှိဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကွန်ဖြူးရှပ်က သွန်သင်ခဲ့သည်။ ထိုအဆုံးအမကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဟု လီကွမ် ဆိုသည်။ လူတစ်ဦးချင်း အကျိုးစီးပွားနှင့် အများအတွက် အကျိုးစီးပွားနှိုင်းယှဉ်လျှင် တစ်ဦးချင်းက အများအောက်တွင် ရှိရမည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် လူတစ်ယောက်၏ လွတ်လပ်မှုသည် အများအတွက် မထိခိုက်ရ။ အများအကျိုးစီးပွားအတွက်ဆိုလျှင် တစ်ဦးချင်း၏ လွတ်လပ်မှုတို့၊ အခွင့်အရေးတို့ကို ထိခိုက်အနစ်နာခံရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသည်မှာ အနောက်တိုင်းနှင့် မတူသော အာရှတိုက်မှ 'မူ' ဖြစ်၏။ ထိုသည်မှာ အာရှတန်ဖိုးဖြစ်လေသည်။ အနောက်တိုင်းတွင်လည်း သူတန်ဖိုးနှင့်သူရှိသလို အာရှတွင်လည်း သူတန်ဖိုးနှင့်သူ ရှိသည်ဟု လီကွမ် ဆိုသည်။ ထိုစကားကို မိုက်ကယ်ဖေး အမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး လီကွမ်ယူ ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

မိုက်ကယ်ဖေး ဆိုသော အမေရိကန်နိုင်ငံသား အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသော လူငယ်တစ်ယောက် စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ လာလည်သည်။ မိုက်ကယ်ဖေးက ရပ်ထားသော ကားများ၏ မှန်များ၊ ကားကိုယ်ထည်များပေါ်တွင် သင်္ဘောဆေးများ လိုက်သုတ်သဖြင့် ရဲက ဖမ်းဆီးပြီး စင်ကာပူ ဥပဒေဖြစ်သော ကြိမ်ဒဏ်ရိုက်ရန် တရားရုံးက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ အမေရိကန်အစိုးရက ကြိမ်ဒဏ်မပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ ကြိမ်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် ရက်စက်လွန်းပြီး လူ့အခွင့်အရေးကို ဖော်ကားခြင်းဖြစ်သည်ဟု သမ္မတကလင်တန်ကပါ ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ လီကွမ်ယူက အထက်ပါအတိုင်း တုံ့ပြန်ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ဘာသာပြန်သော ယခုစာအုပ် လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူမှာ လီကွမ်ယူရေးသော The Singapore Story နှင့် From Third World to First စာအုပ်နှစ်အုပ်၏ မူရင်းများမှ ပြန်ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။

ထိုနှစ်အုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြခဲ့သည့်

Time, September 21, 1998

Asiaweek, September 25, 1998

Time, December 3, 1990

Newsweek, July-September 2000

Asiaweek, September 22, 2000

တို့မှ လီကွမ်ယူ၊ စင်ကာပူတို့နှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများ၊
 လီကွမ်ယူ အင်တာဗျူးများ၊ လီကွမ်ယူရေးသော ဆောင်းပါးများမှ ထုတ်နုတ်
 ပြန်ဆိုရေးသားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လီကွမ်ယူ၏ နိုင်ငံရေးအယူအဆများ၊
 စီးပွားရေးသဘောတရားများကို ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊
 လက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည်ဖြစ်စေ စင်စစ် လီကွမ်ယူကား ခေါင်း
 ဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူလို လူ၊ လီကွမ်ယူလို ခေါင်း
 ဆောင်မျိုးကား ရှားပါးသော ခေါင်းဆောင်ကောင်းများတွင် တစ်ဦး အပါ
 အဝင်ဖြစ်ပေသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့
 ကိုယ်တို့ အဖေအမိတို့ အား
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်

နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်
 နေရာပေးအပ်ပါရန် အတွက်

လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ

စင်ကာပူနိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့သော ဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ခေါင်းဆောင်အနည်းငယ်ကဲ့သို့ပင် သူ့နိုင်ငံကို မှတ်တိုင် စိုက်လောက်အောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူ့ဘဝမှတ်တမ်း ပထမတွဲ ဖြစ်သော 'စင်ကာပူဇာတ်လမ်း' တွင် သူ့အကြောင်းကို ရေးထားသည်။ သူ့ငယ်ဘဝ၊ သူ့ဇနီးဖြစ်လာသော အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးနှင့် စစ်အတွင်းက ဆုံတွေ့ခဲ့ပုံတို့ကို ရေးသားထားသည်။ လီသည် ထူးချွန်၍ ထက်မြက်သော သူ့အကြောင်းနှင့် သူ့နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတို့ကို ရေးထားသည်။ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အရေးကိစ္စများပါသည့် မလေးရှားမှ စင်ကာပူခွဲထွက်ခြင်း၊ သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်သည့် မလေးရှားမှ အချို့ခေါင်းဆောင်များ၊ လီ၏အမြင်၊ လီ၏ သဘောထား၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းလာခြင်းအကြောင်း။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် ယခုတိုင် ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်ယောင်နေသော အစောဆုံး အဖြစ်အပျက်တစ်ခုရှိပါသည်။ ထိုအဖြစ်မှာ ကျွန်တော်တို့မိသားစု နေထိုင်သည့် ခြံဝင်းထဲရှိ ရေတွင်းဝတွင် ကျွန်တော့်နားရွက် နှစ်ဖက်ကို ဆွဲမခံထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုခြံဝင်းမှာ ယခုအခါ စင်ကာပူရှိ တင်ဆဲလင်

mgyoe.com

လမ်းတွင်ရှိပြီး ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်အသက် လေးနှစ်သာရှိပါသေးသည်။

ကျွန်တော်က တော်တော်ဆိုးသည်။ ကျွန်တော့်အဖေတွင် ဈေးကြီးပေးဝယ်ထားသော ၄၇၁၁ အစိမ်းနုရောင် ခေါင်းလိမ်းဆီ တစ်ပုလင်းရှိ၏။ မွေးလည်း အလွန်မွှေးသည်။ ထိုခေါင်းလိမ်းဆီကို အဖေ အလွန်ကြိုက်သည်။ ကျွန်တော်က အဖေကြိုက်သော ဈေးကြီးခေါင်းလိမ်းဆီကို ခိုးလိမ်းပါသည်။ ကျွန်တော့်အဖေသည် ဒေါသအလွန်ကြီးသည်။ ယခုလို သူ့အကြိုက်ပစ္စည်းကို ကျွန်တော်က အလွဲသုံးစားလုပ်လိုက်မိသဖြင့် သူ့ဒေါသမှာ ပေါက်ကွဲသွားပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်ကို ရေတွင်းဆီ ကုပ်မှဆွဲသွားပြီး ရေတွင်းဝ၌ နားရွက်နှစ်ဖက်ကို ဆွဲ၍ မထားလိုက်ပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်နားရွက်များကလည်း ခိုင်ပါသည်။ ပြတ်ကျမသွားကြပါ။ ပြတ်သွားလျှင်တော့ ရေတွင်းထဲ ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး ပြုတ်ကျသွားပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ အကြာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များ၌ အမေရိကန် သိပ္ပံဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် ဖတ်လိုက်ရ၏။ ထိုဆောင်းပါး၌ ထိုသို့ နားရွက်ကို ဆွဲမလိုက်သဖြင့် အလွန်နာကျင်သွားပြီး ရုတ်တရက် ကျဉ်တက်သွားကာ ဦးနှောက်အာရုံကြောများကို သွားထိသည်။ ထိုအခါ အာရုံကြောများ နိုးထကာ အမှတ်သညာတစ်ခု ဦးနှောက်ကလာပ်စည်းများအတွင်း ရောက်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဤအတွေ့အကြုံသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်အထိ မှတ်ဉာဏ်ထဲ၌ သတိရနေစေတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၂၃ ခု စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်တွင် စင်ကာပူ၌ မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ နှစ်ထပ်အိမ်ကြီးတစ်လုံးဖြစ်ပြီး အမှတ် (၉၂)၊ ကမ်ပွန်ဂျာဗားလမ်း၌ ရှိ၏။ ကျွန်တော့်အမေ ချာဂျင်ညိုသည် အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်က ကျွန်တော့်အဖေ လီချင်ကွန်း အသက် ၂၀ နှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့သည်။ သူတို့မိဘများက မင်္ဂလာမဆောင်မီ တစ်နှစ်လောက်ကတည်းက စီစဉ်ပြီး အိမ်ထောင်ချပေးခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ဖက်မိဘများက သူတို့အတွဲသည် လိုက်ဖက်ညီသော အိမ်ထောင်ဖက်များဟု ယူဆကြ၏။ ကျွန်တော့်အဖေ၏ ညီမနှင့် ကျွန်တော့်အမေ၏ မောင်ကိုလည်း မိဘများက နောက်ထပ် အိမ်ထောင်ပြုပေးပြန်သည်။

ကျွန်တော့်အဖေသည် သူ့ဌေးသားဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူ သူ့ဌေးသား

လိကွမ်ယူ၏ လိကွမ်ယူ

ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အမြဲကြားလေ့ရှိ၏။ သူငယ်ငယ်တုန်းကဆိုလျှင် ရော်ဘင်ဆင်နှင့် ဂျွန်လစ်တဲလ် စတိုးဆိုင်ကြီးများမှ ပစ္စည်းများကို ဝယ်ချင် သလောက်ဝယ်ဖို့ သူ့အဖေက ခွင့်ပြုထားကြောင်း၊ ထိုထိပ်တန်းစတိုးဆိုင် ကြီးနှစ်ဆိုင်မှာ ရာဖယ်လ်တွင် ရှိကြောင်း၊ ကြိုက်သည့်ဝတ်စုံ၊ ကြိုက်သည့် ပစ္စည်းမှန်သမျှကို ဝယ်ယူခွင့်ပြုပြီး ကုန်ကျသရွေ့ကို သူ့အဖေက ရှင်းပေး ကြောင်းဖြင့် ပြောပြတတ်သည်။ ကျွန်တော့်အဖေသည် ကက်သလစ် သာသနာပြုကျောင်းဖြစ်သည့် စိန့်ဂျိုးဇက်ကျောင်းမှ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကြား တတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။ အလယ်တန်းပညာကို သူ့ပြီးစီးအောင် သင်ကြား ခဲ့သည်ဟု သူကဆို၏။ ထိုအတန်းလောက်သာ သင်ခဲ့ရပြီး အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ရ သဖြင့် သူနှင့်ကျွန်တော့်အမေတို့မှာ ပညာရေးအတွက် နောင်တရမဆုံးဖြစ်ခဲ့ လေသည်။ အလုပ်လက်မဲ့အဖြစ် နေခဲ့ရာမှ ရှဲလ်ရေန်ကုမ္ပဏီတွင် ပစ္စည်းထိန်း လုပ်ရသည်။ ထိုအချိန်က အဖေနှင့်အမေတို့ မိသားစုနှစ်ခုစလုံး အကြီး အကျယ် ဒုက္ခကြုံခဲ့သည့်အချိန်ဖြစ်သည်။

ညီသုံးယောက်၊ ညီမတစ်ယောက်၊ ဝမ်းကွဲမောင်နှမ ခုနစ်ယောက် နှင့်အတူ အိမ်တစ်အိမ်တည်း၌ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းခဲ့ရပါသည်။ အားလုံး အငယ်များချည်းဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်က အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က အတူတကွ လက်ရည်တစ်ပြင်တည်း နေထိုင်ကြသည့် ရိုးသားသောဘဝ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်နားရှိ ကန်ပွန်မှ တရုတ်တံငါသည်တို့၏ ကလေးများနှင့် မကြာခဏ ကျွန်တော်ကစားလေ့ရှိသည်။ သူတို့သည် မလေးရှားတွင် နေထိုင်သော တရုတ်များဖြစ်၏။ ထိုတရုတ်လေးများနှင့် ကျွန်တော်တို့ စွန့်ပြိုင်လွတ်သည်၊ စွန့်ဖြတ်သည်၊ ဂျင်ပြိုင်ပေါက်သည်၊ ဘောလုံးပြိုင်လိုမ့်သည်။ နောက် တိုက်ငါး ပြိုင်တိုက်ကြပါသည်။ ဤကစား နည်းများက ကျွန်တော်တို့ကို တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်များ၊ အနိုင်ရလိုစိတ်များ ကို ပျိုးထောင်ပေးသလို ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကစားနည်းများကြောင့် ထိုစိတ်ဓာတ် များ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ ပေါ်လာ၊ မလာကား မသိပါ။ နောင်အခါ နိုင်ငံရေး စိတ်ဓာတ်များ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ ရောက်လာသည်ကိုသာ သိပါတော့သည်။

လူ့ဘဝသည် အမြဲတမ်း ပျော်ရွှင်အေးချမ်းစွာ နေရသည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်တော့်အဖေမှာ အပျော်အပါး ဝါသနာပါသည်။ အထူးသဖြင့် လောင်း

ကစားလုပ်သည်။ မကြာခဏ ဖဲရိုက်ပြီး ညဉ့်နက်သန်းခေါင်မှ အိမ်ပြန်လာ
 လေ့ရှိ၏။ အဖေသည် အင်ဘာလမ်းတွင်ရှိသော တရုတ်ရေကူးကလပ်တွင်
 ဖဲရိုက်လေ့ရှိပါသည်။ ရုံးလာသောအခါ အမေ့လက်ဝတ်လက်စားများကို
 တောင်းသည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ပေါင်နှံပြီး ဖဲပြန်ရိုက်လျှင် သူနိုင်မည်။
 နိုင်မှ ပြန်ရွေးပေးမည်ဟု ဆို၏။ အမေက မပေးပေ။ ထိုအခါ အမေနှင့်
 အဖေ အကြီးအကျယ် ရန်ဖြစ်ကြတော့သည်။ အဖေက ကိုယ်ထိလက်ရောက်
 ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ရန်ပြုသည်။ သို့သော်လည်း အမေက မကြောက်။
 အဖေလုပ်သမျှ ငုံ့မခံ။ အဖေ တောင်းသည်ကိုလည်း ချွတ်မပေးပေ။ သူ့လက်
 ဝတ်လက်စားများမှာ မင်္ဂလာဆောင်တုန်းက သူ့မိဘများ လက်ဖွဲ့လိုက်သည့်
 ခန်းဝင်ပစ္စည်းများဖြစ်၍ ထိန်းသိမ်းထားရမည်ဟု ဆိုလေသည်။ အမေသည်
 သတ္တိရှိသည်။ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာသည်။ အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ် ငယ်ငယ်လေး
 နှင့် အိမ်ထောင်ကျစောလွန်းသည်။ အမေသာ မျိုးဆက်တစ်ဆက် နောက်ကျ
 ပြီး လူဖြစ်လာခဲ့လျှင်၊ အထက်တန်းအောင် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရအထိ ပညာ
 သင်ကြားခဲ့ရလျှင် အောင်မြင်တိုးတက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး
 ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အမေသည် သားသမီးများကို ပညာတတ်ကြီးများ ဖြစ်စေ
 ချင်သည်။ အမှီခိုကင်းပြီး ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်နိုင်သူများ ဖြစ်စေ
 ချင်သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့အနာဂတ်အတွက် ကာကွယ်ကာ အဖေ့ကို
 ရင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မိသားစု၏ အရေးကြီးသောကိစ္စများကို အမေက ကျွန်တော့်ကို
 တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလာပါသည်။ သားကြီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် နေရာပေး
 တိုင်ပင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အားလုံးထက် ကြီးသည်ဆိုသော်လည်း ထိုအချိန်က
 ကျွန်တော့်အသက်မှာ ၁၀ နှစ်ကျော်ပဲ ရှိပါသေးသည်။ ထိုအရွယ်နှင့်
 မိသားစု၏ အိမ်တွင်းရေးရာများကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသော နေရာတစ်နေရာ
 ကို ရရှိပြီး အမှန်တကယ် ဦးစီးဦးဆောင်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်လာသည်။
 ထို့ကြောင့် နောင် ကျွန်တော့်ဘဝအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌
 ငယ်စဉ်ကတည်းက အတွေ့အကြုံရပြီးသားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်စဉ်က
 ကျွန်တော်တို့၏ ဘဝသည် သက်သက်သာသာမဟုတ်သလို ပျက်ပျက်စီးစီး
 လည်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်၏ ကလေးဘဝတွင် အသွေးရောင်စုံ၊ အဆင်

ရောင်စုံနှင့် အဝတ်အစားများ၊ ဖိနပ်များ မစီးခဲ့၊ မဝတ်ခဲ့ရပါ။ ယနေ့ခေတ် ကျွန်တော့်မြေးများနှင့် တခြားစီဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆင်းရဲမွဲတေသူများမဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ ပိုလျှံလောက်အောင်လည်း မကြွယ်ဝပါ။ ကစားစရာ အရုပ်များလည်း များများစားစားမရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားစက်လည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို အသုံးချနိုင်သော ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေးရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ကြသည်။ စာဖတ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ စာပေအဆင့်အတန်း ကောင်းမွန်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကလေးများအတွက် သရုပ်ဖော်ပုံများနှင့် ရုပ်ပြစာအုပ်များ အနည်းငယ်သာ ရှိ၏။ ဈေးလည်းကြီးသည်။ ကျွန်တော်က ကလေးများ စွန့်စားခန်းများဆိုသော ဂရေးဖရိုင်ရာ၊ ဟယ်ရီပတ်တန်နှင့် အီတီဘန်တာ ကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ဝေသည့် ကာတွန်းစာအုပ်ကို အလွန်ကြိုက်သည်။ ဗြိတိန်မှ စာပို့သင်္ဘောမှတစ်ဆင့် ရောက်လာမည့် စာအုပ်ကို အပတ်စဉ် မျှော်ရပါသည်။ စာပို့သင်္ဘောသည် တန်ပျန်ပဂါဆိပ်ကမ်းသို့ သောကြာနေ့တိုင်း ဆိုက်၏။ ဗြိတိန်နိုင်ငံထုတ် မဂ္ဂဇင်းများ၊ ရုပ်စုံစာအုပ်များ ပါလာလေသည်။ သို့သော် ထိုစာအုပ်များမှာ ဈေးမသက်သာလှပါ။ ကျွန်တော် နည်းနည်းကြီးသည်နှင့် ရာဖဲလ် စာကြည့်တိုက်သို့သွားပြီး ဖတ်ပါသည်။ စာအုပ်ငှားရမ်းနိုင်သည်။ တစ်ခါ ငှားလျှင် နှစ်ပတ်အထိ ငှားခွင့်ရှိသည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်များကို ရွေးဖတ်သည်။ အနောက်တိုင်း လျှို့ဝှက်သည်းဖို စုံထောက် စာအုပ်များကို ကျွန်တော် သဘောကျပါသည်။ ကျွန်တော့်အမေ၏အမေ ကျွန်တော့်အဘွားသည် ကျွန်တော့်ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အလွန်ထက်သန်ပါသည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ် ကျွန်တော့်အသက် ခြောက်နှစ် မပြည့်သေးခင်က ကျွန်တော်သည် တံငါသည် သားသမီးလေးများနှင့်အတူ ကျောင်းတက်ရလေသည်။ ကျောင်းမှာ ကျွန်တော်တို့နားတွင် ရှိသည်။ ပျဉ်ထောင်၊ ပျဉ်ကာ တဲတစ်လုံးဖြစ်ပြီး ကြမ်းမှာ ရွှံ့မဲထားလေသည်။ စာသင်ခန်းက တစ်ခန်းတည်းရှိသည်။ အကြမ်းထည် လုပ်ထားသော သစ်သားထိုင်ခုံနှင့် သစ်သားစာရေးခုံများ ရှိသည်။ တစ်ဖက်ခန်းတွင် ကျွန်တော်တို့ဆရာနေသည်။ သက်လတ်ရွယ် တရုတ်ကျောင်းဆရာဖြစ်ပြီး အရိုးငေါင်းစင်းနှင့်

အလွန်ပိန်သည်။ သူ့အိမ်တွင် ကျောင်းဖွင့်ထားခြင်းဖြစ်၏။ စာသင်သည့် အခါ ရှေ့ကနေ သူက စာဆိုသွားပြီး ကျွန်တော်တို့က နောက်က လိုက်ဆို သည်။ သူဆိုသွားသည့် စာများ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းမပြ။ ရှင်းပြသည့်အခါ တွင်လည်း ကျွန်တော် နားမလည်ပါ။

ဤသို့ဖြင့် နှစ်လ၊ သုံးလခန့် ကြာသောအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင် ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးပါရန် ကျွန်တော့်အမေကို ကျွန်တော် တောင်းဆို ခဲ့ပါသည်။ အမေက အဘွားဆီမှ ခွင့်တောင်းပြီး ကျွန်တော့်ကို ကျောင်း ပြောင်းခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကျွန်တော် တဲလော့ကူဂူ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့လေသည်။ ယခုအခါ ဆရာတွေ ပြောသမျှ၊ သင်သမျှကို ကျွန်တော် နားလည်နေပြီ။ နည်းနည်းကြိုးစားသည်နှင့် အများ ကြီး တိုးတက်လာသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် နောက်ဆုံးနှစ်တွင် ရာဖဲလ် အထက် တန်းကျောင်း၌ ကျွန်တော် ပထမ ရရှိသည်။ တစ်ကျောင်းလုံးတွင် အကောင်း ဆုံး ကျောင်းသားအဖြစ် ကျွန်တော် ဆုရပါသည်။ ရာဖဲလ်ကျောင်းတွင် နေရသည့် ကာလများအတွင်း ကျွန်တော် ပျော်ပါသည်။ ကျောင်းစာအပြင် ကျောင်းတွင်းလှုပ်ရှားမှုများကို အောင်မြင်စွာဖြင့် သက်သောင့်သက်သာ လုပ် ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကင်းထောက်အဖြစ် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ခရစ်ကတ်နှင့် တင်းနစ်လည်း ကစားသည်။ ရေကူးရုံမက စကားရည်လှပွဲများလည်း ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုလုပ်ငန်းများတွင် ကျွန်တော်သည် စံပြ မဖြစ်ခဲ့ ပါ။ ခေါင်းကိုသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်တွင် သူတစ်ပါး ကို အပြောင်အပြက်လုပ်၍ ကစားတတ်သော အကျင့်ဆိုးရှိပါသည်။ ထိုသို့ မကောင်းကြံရမည့်ကိစ္စမျိုးတွင် ကျွန်တော့်ခေါင်းသည် အကောင်းဖြစ်သည်။ မကြာခဏဆိုသလိုပင် အတန်းထဲ၌ ဆော့ကစားတာမျိုးကြောင့် ဆရာ မိပေါင်းလည်း များပြီ။ အတန်းသားများ နောက်ပြောင်ကျီစယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဓိရုပ် ထူးခြားသည့် ဆရာများကို လှောင်ပြောင်ခြင်းများ လုပ်မိ ၍ အမိခံရပေါင်းလည်း များပြီ။ အိန္ဒိယအမျိုးသားသိပ္ပံဆရာဆိုလျှင် ဓာတ်ခွဲ ခန်းထဲ၌ ဆရာက လက်တွေ့စမ်းသပ်ပြနေချိန် ကျွန်တော်က သူ့ထိပ်ပြောင် ကို နောက်ကနေ ပုံတူဆွဲနေသည်ကို အမိခံရဖူးပါသည်။

တစ်ခါက ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ကြိမ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ကျွန်တော်

ခံရပါတော့သည်။ ဒီ၊ ဒဗလျူ မယ်လုဒ်သည် အလွန်တော်သည်။ သို့သော် တိကျသော စည်းကမ်းသမားဖြစ်၏။ ဘက်မလိုက်ဘဲ စည်းကမ်းအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း ဆောင်ရွက်တတ်သော စာအုပ်ကြီးသမားဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းစည်းကမ်း တစ်ချက်မှာ ကျောင်းသားတစ်ယောက် (ယောက်ျားလေး) သည် စာသင်နှစ် တစ်နှစ်တာအတွင်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကျောင်းနောက်ကျပါ က ကြိမ်လုံးဖြင့် သုံးချက်အရိုက်ခံရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ ဇီးကွက် သည် ဘီလုံးငှက်ထက်သာသည်ဆိုသည့် စကားအတိုင်း ကျွန်တော်က အမြဲတမ်း အိပ်ရာထဲနောက်ကျသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသွားလည်း နောက်ကျတတ်သည်။ ၁၉၃၈ ခု စာသင်နှစ်တွင် တတိယအကြိမ်မြောက် ကျွန်တော် ကျောင်းနောက်ကျပါတော့သည်။ အတန်းပိုင်ဆရာက ကျွန်တော့် ကို ကျောင်းအုပ်ကြီး မယ်လုဒ်ထံ ပို့လိုက်လေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကျွန်တော့်ကို သိသည်။ ကျောင်းဆုပေးပွဲများတွင် နဂါးများကို သိမ်းကျုံးယူသွား သူ ကျောင်းသားတစ်ဦးမှန်းလည်း သိသည်။ စကောလားရှစ် (ပညာရည်ချွန် ဆု) ရထားသူ ကျောင်းသားတစ်ယောက်မှန်းလည်း ဆရာကြီး သိသည်။ သို့သော် ကျောင်းစည်းကမ်းချိုးဖောက်သည့်အတွက် စာတော်သော ကျောင်း သားဆိုပြီး အပြစ်ကင်းလွတ်ခွင့် မပေးပါ။ ကုလားထိုင်တစ်လုံးပေါ် မှောက် ခိုင်းပြီး ကြိမ်လုံးဖြင့် သုံးချက်နှက်ပါတော့သည်။ သက်သက်ညာညာ ရိုက် သည်ဟု ကျွန်တော် မထင်ပါ။ အနောက်တိုင်းမှ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ် ပြင်းထန်စွာရိုက်နှက်အပြစ်ပေးခြင်းကို လက်ခံကျင့်သုံး ခြင်းအတွက် ကျွန်တော် နားမလည်နိုင်အောင် ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ ရိုက်နှက်ခြင်း လောက်ဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့် အပေါင်းအသင်းများအဖို့ ဘာမျှ မဆန်းတော့ပါ။

လီကွမ်ယူ၏ ချစ်သူ

ရာဖဲလ်ကောလိပ် (E) ဆောင်၌ အိပ်ပျော်နေစဉ် ကျွန်တော် လန့်နိုးလာပါသည်။ အချိန်က နံနက် ၄ နာရီ၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက် ဖြစ်သည်။ တဝုန်းဝုန်း ကြီချနေသော ဗုံးကွဲသံများကြောင့် အိပ်ရာမှ နိုးလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျပန်နှင့် စစ်စဖြစ်နေပြီ။ တော်တော်ကို အံ့ဩစရာကောင်းပါသည်။ ဗုံးကြဲသည်သာ ဆိုသည်။ လမ်းမီးများက လင်းနေ၏။ ဂျပန်လေယာဉ်များ တစ်စင်းပြီးတစ်စင်း ဗုံးလာကြနေသည့်တိုင်အောင် လေကြောင်းအချက်ပေး ဥဩသံကိုလည်း မကြားရပေ။ လူ ၆၀ သေဆုံးပြီး ၁၃၀ ဒဏ်ရာရသွားသည်။ အာဏာပိုင်များက ဗုံးကြဲသည်ကို အနည်းငယ် အလေးထားသည်။ ကက်ပဲလ်ဆိပ်ကမ်း သင်္ဘောကျင်းကို ဗုံးကြဲမှုအား သတင်းစာများ၌ ဖော်ပြခွင့်မပြုဘဲ တားမြစ်ထားသည်။ ဆင်ဘဝမ်ရေတပ်စခန်း၊ တင်ဂါနှင့် ဆီလဲတာ လေတပ်စခန်းများ ဗုံးကြဲခံရပြီး သတင်းကို မှောင်ချထားလေသည်။

ရာဖဲလ်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားများမှာ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်နေကြ၏။ အထက်ပိုင်းမှ ကျောင်းသားများမှာ မီးရထားဖြင့် အိမ်ပြန်ဖို့ ချက်ချင်း အထုပ်အပိုးပြင်ကြသည်။ ကျောင်းအနီးအနားတွင် နေထိုင်သူများက စင်ကာပူသည် စစ်ပွဲ၌ အဓိကကျသော ဒေသဖြစ်သည်။ မဟာဗျူဟာအရ

အရေးပါနေသောကြောင့် ပစ်မှတ်ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားပြီး မလေးယားတော့ပိုင်းသို့ ရှောင်တိမ်းသင့်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုသို့ တောဘက်သို့ ရှောင်တိမ်းမှသာ ဂျပန်တို့၏ ဗုံးဒဏ်မှ လွတ်ကင်းမည်ဟု ဆိုကြ၏။ ကောလိပ်ကျောင်း အာဏာပိုင်များမှာလည်း ကျောင်းသားများလိုပင် ခေါင်းရှုပ်ပြီး ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ တောပိုင်းပြေးဖို့အတွက် မည်သူမျှ ပြင်ဆင်မှုမရှိကြပေ။ နောက်နှစ်ရက်ခန့် ကြာသောအခါ ဂျပန်တပ်များသည် ထိုနေ့ နံနက်ကပင် ကေလန်တန်ရှိ ကိုတာဘာရသို့ တက်ရောက် သိမ်းပိုက်လိုက်သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ကြားရပါသည်။ ဂျပန်များက ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်လာသော်လည်း မလေးယားကမူ ဘာမျှမပြင်ဆင်ရသေးပေ။

ထိုရက်များအတွင်း၌ ကျောင်းဆောင်များတွင် လူမရှိသလောက် ရှင်းသွားသည်။ စာလည်း မသင်တော့ပေ။ ရာဖဲလ်ကောလိပ် ဆေးအကူ တပ်ဖွဲ့ (အမ်အေအက်စ်) တွင် အပျော်တမ်း တပ်သားများအဖြစ် ပါဝင်ခွင့် ပြုရန် ကျောင်းသားများက တောင်းဆိုသည်။ ကျွန်တော်လည်း MAS (Medical Auxiliary Services) တွင် တပ်သားတစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော့်အိမ် (၁၉၃၅ ခုနှစ်ကစပြီး နော်ဖော့လမ်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်) မှ သုံးမိုင်ဝေးသော ကောလိပ်တပ်ဖွဲ့ရုံးသို့ နေ့စဉ် စက်ဘီးစီးပြီး ကျွန်တော် သွားပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကို ယူနီဖောင်းပင် ထုတ်ပေးနိုင်ပါ။ ထုတ်ပေးဖို့ လည်း အချိန်မရကြ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကို သံခမောက်တစ်လုံးစီနှင့် ကြက်ခြေနီ လက်ပတ်တစ်ခုစီပေးပြီး တစ်လလျှင် ဒေါ်လာ ၆၀ ကို အသေးသုံးစရိတ်အဖြစ် ထုတ်ပေးပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် တပ်ဖွဲ့ ခြောက်ဖွဲ့အထိ ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ကား တကယ့်စစ်ပွဲထဲ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဆင်နွှဲခြင်းမရှိသေးသဖြင့် စစ်ကြောင့် တုန်လှုပ် ကြောက်လန့်မှုမျိုးများကို မကြုံခဲ့ရပေ။

သို့သော် စစ်သည် ကောင်းကျိုးကို ယူမလာပေ။ မကြာမီ စစ်နှင့် ပတ်သက်သော ဇာတ်လမ်းများ မလေးယားကို ရောက်လာတော့သည်။ မလေးသည် စစ်လမ်းကြောင်း၏ ရှေ့တန်းတွင်ရောက်နေ၏။ ဂျပန်တို့က ဗြိတိသျှတို့၏ လမ်းကြောင်းမှန်သမျှကို ဖြတ်တောက်ပစ်သည်။ ကျွန်းဆွယ်

အောက်ဘက်တစ်လျှောက် လှည့်လည်စောင့်ကြပ်နေကြသည်။ ရန်သူ နောက်ပိုင်းမှနေ၍ ဂျပန်တပ်များသည် လေ့၊ သမ္ဗန် စသည်တို့ဖြင့် ကမ်းပေါ် တက်ကြသည်။ ရန်သူတို့ကို နောက်ပိုင်းသို့ ဆုတ်သွားအောင် မောင်းထုတ် ပစ်ကြလေသည်။ ဇန်နဝါရီလတွင် ဂျပန်တပ်များ ဂျီဟော်နား ရောက်လာ ၏။ ဂျပန်လေယာဉ်များကလည်း နေ့ရောညပါ စင်ကာပူကို ဗုံးကြဲချသည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ ပထမဆုံး လူနာများကို ဘူးကစ်တီမာရွာတွင် ရရှိသည်။ တစ်နေ့လယ်ခင်းတွင် ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ဒဏ်ရာရသွားသောလူနာများ ဖြစ်သည်။ ဗုံးကြဲခံရသောဒေသများသို့ အမ်အေအက်စ်တပ်ဖွဲ့ အမြောက် အမြား ရောက်ရှိလာကြ၏။ စင်ကာပူထရက်ရှင်း ကုမ္ပဏီမှ ဘတ်စ်ကားများ ကို လူနာတင်ကားများအဖြစ် ပြောင်းလဲကာ စီးနင်းလာခဲ့ကြသည်။ ဗုံးတစ်လုံးက ရဲဋ္ဌာနအနီးနားတွင် ပေါက်ကွဲသွားပြီး လူအများအပြား သေကျေဒဏ်ရာရကုန်သည်။ ထိတ်လန့်စရာကောင်းသည့်မြင်ကွင်း ဖြစ် သည်။ ကျွန်တော့်ဘဝတွင် ပထမဆုံး တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ဖူးသော သွေးသံ ရဲရဲများ၊ ဒဏ်ရာရသူများ၊ လူသေများဖြစ်ပေသည်။

ထိုနေ့နံနက်၌ပင် ဗြိတိသျှတပ်များသည် ဂျီဟော်မှ ကျွန်းပေါ်သို့ ဆုတ်ခွာသွား၏။ နောက်နေ့ သတင်းစာများတွင် အာဂေးလ်နှင့် ဆူသာလင် တောင်ပေါ်သားများ၏ ဓာတ်ပုံများ ပါလာသည်။ တပ်ဆုတ်သွားသော ဗြိတိသျှစစ်သားများ၏ပုံများဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတပ်က ကျွန်းကိုကူးသော လူသွားလမ်းလေးကို ကော့စ်ဝေးကဖြတ်၍ ချီတက်လာ၏။ တီးဝိုင်းအဖွဲ့ ကလည်း ဟိုက်လင်းလက်ဒီဆိုသော တီးလုံးကို နှစ်ယောက်တည်းသာ ကျန်တော့သည့် ပုလွေသမားနှစ်ဦးက လေအိတ်ပလွေများကို မှုတ်ရင်း တပ်ဆုတ်လာကြလေသည်။ သတင်းစာထဲမှ ထိုဓာတ်ပုံသည် တစ်သက်လုံး ကျွန်တော့်မျက်လုံးထဲ စွဲထင်နေသည်။ စစ်စွဲ၍ ဆုတ်လာရသည့်တိုင် ဣန္ဒြေ မပျက်သော ဗြိတိသျှတို့၏ အေးဆေးတည်ငြိမ်မှုကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်၏။ (အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာခြင်းဟူသည့် သဘောဖြစ်ပေလိမ့်မည်) တော်ဝင် အင်ဂျင်နီယာ တပ်သားများသည် ဂျီဟော်ဘက်မှ လူကူးလမ်း ကလေးကို ဖောက်ခွဲပစ်လိုက်၏။ ဂျီဟော်မှ ကျွန်းသို့ ရေပို့ပေးသော ရေပိုက် လိုင်းကြီးများကို ဖောက်ခွဲပစ်လိုက်ပြန်သည်။ စင်ကာပူအား စတင် သိမ်းပိုက်

ပါတော့သည်။

ဇန်နဝါရီလလယ်၌ ကျောင်းများကို ပိတ်လိုက်သည်။ ဗုံးကြဲမှုများက
လည်း မြို့နားသို့ နီးသည်ထက် နီးကပ်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ မိသားစု
အိမ်ပြောင်းနေဖို့ အမေက အကြံပြု၏။ သူ့အဖေအိမ်သို့ ပြောင်းနေကြမည်။
သူ့အဖေအိမ်က ဤအိမ်ထက် ဗုံးဒဏ်မှ ကင်းဝေးနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။
အိမ်ပြောင်းဖို့ကို ကျွန်တော်က ထောက်ခံသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် မလိုက်
ပါ။ ရာဖဲလ်ကောလိပ် ဆေးအကူတပ်ဖွဲ့တွင် တာဝန်ယူနေသည့်အတွက်
နော်ဖော့လမ်းအိမ်မှာ နေနိုင်သည်ဟု အမေကို ပြောသည်။ ကျွန်တော်နေခဲ့
လျှင် ကျွန်တော်တို့အိမ်က ဥယျာဉ်မှူးကြီး ကိုတောင်ကူးလည်း ရှိနေသော
ကြောင့် တစ်ယောက်တည်း နေထိုင်ရမည်မဟုတ်ပေ။ ကျောင်းတွင်
ကျွန်တော် တာဝန်ကျနေချိန်၌ ကိုတောင်ကူးက နော်ဖော့လမ်းအိမ်ကို စောင့်
ကြပ်နိုင်ပါသည်။ သူက ခြံစောင့်ရသလို လန်ချားလည်း ဆွဲရသည်။ ၁၉၃၇
ခုနှစ်ကစပြီး ယခုတိုင် ကျွန်တော့် ညီတွေ၊ ညီမတွေ ကျောင်းသွားတိုင်း
နေ့စဉ် သူက လန်ချားဖြင့် လိုက်ပို့ရ၏။ ကျွန်တော်တို့အိမ်တွင် ဗုံးခိုကျင်း
ရှိသည်။ ကျင်းတူးပြီး သစ်သားဖြင့် ကျင်းပတ်ပတ်လည်က အပေါ်ကို
တန်းများစီ သစ်သားများတင်၍ မြေကြီးများဖြင့် ထပ်ဖုံးထားလေသည်။
ဗုံးခိုကျင်းထဲတွင် ဆန်၊ ဆား၊ ငရုတ်ကောင်း၊ ပဲငါးပိ၊ ငါးဆားနယ်၊ စည်သွတ်
ဘူးများ၊ နို့ဆီဘူးများ စသော ရေရှည်အစားခံမည့် ပစ္စည်းများဖြင့် အခြား
လိုအပ်သော ပစ္စည်းများအားလုံးကို သိုလှောင်ထားသည်။ ငွေရေးကြေးရေး
က ပြဿနာမဟုတ်ပေ။ လိုအပ်သမျှ ငွေကြေးများကို ရှဲလ်ကုမ္ပဏီက
ရက်ရက်ရောရော ထုတ်ပေး၏။ ရှဲလ်ကုမ္ပဏီတွင်လုပ်သော ကျွန်တော့်
အဖေသည် ဘာတူပါဟက်ရှိ ရေနံလှောင်ကန်ရှိရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားခဲ့
သည်။ ထို့ကြောင့် မထုတ်ရသေးသော လစာအများအပြားကို ကျွန်တော်တို့
အား ထုတ်ပေးနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်၌ ဗြိတိသျှတပ်များ ဆုတ်ခွာသွားသလို
ဂျပန်စစ်တပ်ကလည်း ကောလိပ်တစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်လိုက်ကြ၏။ နောက်
နှစ်ရက်အကြာတွင် ဆေးအကူတပ်ဖွဲ့ (အမ်အေအက်စ်) ကို ဖျက်သိမ်းပစ်
သည်။ ပထမ အိမ်တွင် ကျွန်တော် နေသေးသည်။ သို့သော် အမြောက်ကျည်

တို့က အိမ်နှင့် နီးနီးလာသည့်အတွက် ကျွန်တော့်မိသားစုရှိရာ တေလော့ကူ ရုံသို့ ပြောင်းနေခဲ့လေသည်။ ထိုရက်များက ရိုင်ဖယ်သေနတ်သံများကို ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ကြားခဲ့ရသော်လည်း တစ်စထက်တစ်စ နီးနီးလာသံ ကြားရ ၏။ ထိုနေရာတွင် အမြောက်ကြီးပစ်သံများကို မကြားရ။ အမြောက်ဆန် ပေါက်ကွဲသံ၊ ဗုံးကြဲချသံများကိုလည်း မကြားရပေ။ ကျွန်တော်သည် အိမ် နောက်ဘက်မှထွက်ပြီး ငယ်စဉ်က ကစားခဲ့သော တံငါသည်တို့၏ ကလေး များဖြစ်သည့် ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းများ နေထိုင်ရာသို့ လျှောက်ခဲ့ပါသည်။ ကိုက် ၂၀ ကျော်ကျော် ရောက်သောအခါ ကျွန်တော့်ရှေ့မှ လျှောက်လာသော လူနှစ်ယောက်ကို တွေ့ရ၏။ ခပ်မှိုင်းမှိုင်း ယူနီဖောင်းများ ဝတ်ဆင်ထား သည်။ ဗြိတိသျှတပ်သားများ ဝတ်ဆင်ကြသည့် အစိမ်းနှင့် အညိုရောင် ယူနီဖောင်းများနှင့် မတူပေ။ သူတို့ပုံမှာ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် တူသည်။ ပုပုညက်ညက်၊ လှံစွပ်ရှည်ကြီးများ တပ်ဆင်ထားသည့် ရိုင်ဖယ်များကို ကိုင်ဆောင်ထားကြသည်။ သူတို့ကိုယ်မှ ထွက်လာသော ပုပ်အဲ့အဲ့ အနံ့ဆိုးကို နှာခေါင်းထဲ စွဲကျန်နေသလို ဘယ်တော့မှမမေ့နိုင်ပေ။ ထိုအနံ့သည် နှစ်လ လောက်ကြာအောင် ကိုယ်လက်သန့်စင်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း မပြုသည့် အနံ့ဆိုး မျိုး ဖြစ်သည်။ ကိုတာဘာရူမှ စင်ကာပူသို့ တိုက်ပွဲတိုက်ရင်း တောထဲ ဖြတ်လာရသည့်အတွက် ကိုယ်လက်သန့်စင်မှု ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ကျွန်တော့်ကို ဖြတ်ကျော်သွားပြီး စက္ကန့်အနည်းငယ်ကြာမှ ဂျပန်တွေ ပါလာဟု ကျွန်တော် သိလိုက်ရပါသည်။ တော်တော်ကို ကျွန်တော် လန့် သွားပါသည်။ ရန်သူစစ်သားများကို သူတို့ လိုက်လံရှာဖွေနေကြ၏။ ကျွန်တော်က စစ်သားမဟုတ်သည့်အတွက် ကျွန်တော့်ကို ဂရုမစိုက်ကြပါ။ အိမ်သို့ တစ်ဟုန်ထိုးပြေးခဲ့ပြီး ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့သမျှ ပြောပြလေသည်။ အိမ်တံခါးတွေရော ပြတင်းပေါက်တံခါးတွေပါ အကုန်လုံး ပိတ်ထားလိုက် သည်။ ထိုသို့ ပိတ်ထားသည့်အတွက် မည်မျှလုံခြုံမည် ဆိုသည်ကိုကား ဘုရားသခင်မှ သိပေလိမ့်မည်။ ဂျပန်စစ်သားများ ဝင်လာလျှင် မုဒိမ်းမှု၊ လှုယက်မှုမှန်သမျှ အကုန်ကျူးလွန်ကြသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်က တရုတ်ပြည်ကို ကျူးကျော်ခဲ့စဉ်က တရုတ်ပြည်သူများ ရက်ရက်စက်စက် နှိပ်စက်ခံရသည် များကို ကြားသိရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်နေကြရပါသည်။

လိကွမ်ယူ၏ လိကွမ်ယူ

သို့သော် ထိုနေ့က တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး ဘာမျှမဖြစ်ခဲ့ကြပေ။ ဗြိတိသျှ တပ်များမှာ ဆုတ်ပြီးရင်း ဆုတ်ရင်းဖြင့် တဆုတ်တည်း ဆုတ်နေရသည်။ မြို့ပေါ်တွင် တိုက်ပွဲများ ကြီးကြီးမားမားဖြစ်မလာခဲ့ပါ။

ဗြိတိသျှတို့ လက်နက်ချလိုက်သည့်သတင်း ပျံ့နှံ့သွားပါသည်။ နောက်နေ့ မြို့မှ ပြန်လာသူများထံမှ မြို့ထဲတွင် ဖောက်ထွင်းလုယက်နေကြောင်း ကြားရသည်။ ဗြိတိသျှနှင့် အခြားဥရောပလူမျိုးများ၏ အိမ်များကို သူတို့၏ မလေးလူမျိုး ကားမောင်းသမားများနှင့် ဥယျာဉ်မှူးက ဖောက်ထွင်းလုယက်ကုန်ကြသည်။ ထိုသတင်းများကြောင့် ကျွန်တော်တို့မိသားစု စိတ်ပူကြသည်။ အမှတ် ၂၈၊ နော်ဖော့လမ်းအိမ် ဘယ်လိုဖြစ်ကုန်ပြီလဲ။ စားစရာ ပစ္စည်းများကအစ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့် ပစ္စည်းအများအပြား ထိုအိမ်တွင် ကျွန်တော်တို့ သိမ်းထားခဲ့သည်။ သွားမကြည့်ခဲ့သည်မှာ ကြာလှပြီ။ အမေက သွားကြည့်ခွင့်ပြုလိုက်သဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဥယျာဉ်မှူးကြီး တောင်ကူးနှင့် အတူ လမ်းလျှောက်သွားကြသည်။ ယခု ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းရွှေ့နေသော တေလော့ကူရ်နှင့် နော်ဖော့လမ်းမှာ ရှစ်မိုင်ဝေးသည်။ နှစ်နာရီကျော် လမ်းလျှောက်သွားရလေသည်။ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းများအတွင်းမှ ပရိဘောဂများနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို မလေးလူမျိုးများ သယ်ယူနေသည်ကို လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ကြရသည်။ တရုတ်ဖောက်ထွင်းသမားများကလည်း ဂိုဒေါင်များ၊ လူမနေသည့်အိမ်များတွင် ဝင်ရောက်ဖောက်ထွင်းယူငင်နေကြ၏။ တန်ဖိုးရှိသော ပစ္စည်းများကိုသာ ရွေးယူသွားကြလေသည်။

အောင်ပွဲရ ဂျပန်စစ်သားများကလည်း လုယက်နေကြပါသည်။ ဂျပန်များ ရောက်လာသည့် ရက်ပိုင်းများက မည်သူမဆို လမ်းပေါ်ထွက်လာသူတိုင်းသည် သူတို့တွင် ပါလာသည့် နာရီ သို့မဟုတ် ဖောင်တိန်တို့ကို စစ်သားများ ယူထားလိုက်ကြလေသည်။ စစ်သားများက အိမ်များထဲ ဝင်လာကြသည်။ တချို့က တရားဝင်ရှာဖွေရန်လာပြီး တချို့က ဟန်ဆောင်ပြီး ဝင်ရောက်လာကြ၏။ နောက် သူတို့သဘောကျသော ပစ္စည်းအသေးကလေးများကို ယူဆောင်သွားကြတော့သည်။ အစကတော့ သူတို့ကြိုက်သော အကောင်းဆုံး စက်ဘီးများကို ယူကြသည်။ ရက်သတ္တပတ်ကြာသည့်အခါ စက်ဘီးများကို မယူကြတော့ပေ။ စင်ကာပူတွင် သူတို့ ခေတ္တသာ နေရမည်။

ဂျာဗားနှင့် အခြားကျွန်းစုများသို့ သွားရောက်တိုက်ခိုက် မသိမ်းပိုက်မီ စင်ကာပူကို ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခရီးဆက်သည့်အခါ သိမ်းယူထားသော စက်ဘီးလှလှလေးများကို ယူဆောင်သွားနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ဂျပန်စစ်သားနှင့် ပထမဆုံး တွေ့ကြုံခဲ့ရပုံမှာ ကျွန်တော့်ဘဝတွင် မေ့မရတော့သည့် အတွေ့အကြုံတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ကွန်ပွန်ဂျာဗားလမ်းတွင် နေသော အမေ့ညီမ ကျွန်တော့်အဒေါ်ထံ တစ်နေ့ ကျွန်တော် သွားလည်ပါသည်။ ထိုသို့သွားရာတွင် ဘူကစ်တီမက် တူးမြောင်းကို ဖြတ်ဆောက်ထားသော တံတားနှိကို ကျော်သွားရသည်။ တံတားနားသို့ ကျွန်တော် ရောက်လာသောအခါ လူးလာခေါက်တုံ့လျှောက်ရင်း ကင်းစောင့်နေသော ဂျပန်စစ်သားတစ်ယောက်ကို လှမ်းတွေ့လိုက်ရ၏။ ထိုကင်းစောင့်အနား၌ ဝိုင်းထိုင်နေသော ဂျပန်စစ်သား လေးငါးယောက်ကိုလည်း မြင်ရ၏။ ကင်းအဖွဲ့သား ဖြစ်ပုံရပါသည်။ ကျွန်တော်က အနားကျယ် ဦးထုပ်စုတ်ကြီးတစ်လုံးကို ဆောင်းထားပါသည်။ ထိုဦးထုပ်မှာ ဩစတြေးလီးယား စစ်သားများဆောင်းသည့် စစ်ဦးထုပ်ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှတို့ လက်နက်ချကြောင်း မကြေညာခင်ကတည်းက ဆုတ်ခွာသွားသော စစ်တပ်မှ ပစ်ခတ်သော ဦးထုပ်များဖြစ်သည်။ နေပူဒဏ်တော်တော်လုံမည့် ဦးထုပ်မျိုးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်က တစ်လုံးယူပြီး ဆောင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

စစ်သားများကို ကျော်လျှောက်သည့်အခါ အတတ်နိုင်ဆုံး သူတို့ကို မမြင်ဟန်ပြုပြီး သွက်သွက်လေး လျှောက်လာခဲ့သည်။ သို့သော် သူတို့က သတိလွတ်မသွားပါ။ “ခူးရား-ခူးရား” ဟု တစ်ယောက်က လှမ်းအော်ပြီး ကျွန်တော့်ကို လက်ယပ်ခေါ်၏။ အနားသို့ ကျွန်တော်ရောက်သွားသည်နှင့် သူ့လက်ထဲမှ လှံစွပ်ဖြင့် ကျွန်တော့်ခေါင်းပေါ်မှ ဦးထုပ်အနားကို လှမ်းထိုးပြီး အောက်ကို လှန်ချပစ်လိုက်သည်။ နောက် ကျွန်တော့်ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်း တစ်ချက်ရိုက်ကာ ဒူးထောက်ခိုင်းလိုက်လေသည်။ ဒူးထောက်နေသော ကျွန်တော့်ရင်ဘတ်ကို ဖိနပ်ဖြင့် ဆောင့်ကန်လိုက်သဖြင့် လမ်းပေါ်သို့ ကျွန်တော် လဲသွားပါတော့သည်။ ကျွန်တော် ကုန်းရုန်းထလိုက်ပြီးသည်နှင့် ထိုဂျပန်စစ်သားက ကျွန်တော် လာခဲ့သည့်အတိုင်း ပြန်သွားဖို့ လက်ဟန်ခြေ

ဟန်ဖြင့် မောင်းထုတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း အသာလေး လှည့်ပြန်ခဲ့ရသည်။ သူတို့ ထုတ်ပြန်သော စည်းကမ်း၊ ဥပဒေသစ်များကို မည်သူမျှ မသိကြပေ။ ထို့ပြင် လမ်းဆုံလမ်းခွများ၊ တံတားများကို အစောင့်ကျသည့် ဂျပန်စစ်သားများကို ဦးညွှတ်အလေးပြုရမည်ဆိုသော စည်းကမ်းသစ်ကိုလည်း မည်သူမျှမသိကြ။ ထိုစည်းကမ်းသစ်များကို မသိကြသဖြင့် လူများကို နာရီပေါင်းများစွာ ဒူးထောက်ခိုင်းပြီး နေပူထဲတွင် နေလှန်းသည်။ တချို့ကို ခေါင်းပေါ် ကျောက်တုံးရွက်ခိုင်းပြီး ဒူးထောက်နေလှန်းသည်။ လက်အံ့သေ၊ ဒူးညွှတ်ကျ၊ သတိမေ့သွားသည်အထိ ညှဉ်းပန်းကြလေသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့ပြီး တစ်နေ့တွင် ဂျပန်စစ်တပ်မှ အရာခံ ဗိုလ်တစ်ယောက်နှင့် စစ်သားအများအပြား ကျွန်တော်တို့အိမ်သို့ ရောက်လာကာ ဟိုကြည့် ဒီကြည့်နှင့် လူများကို စစ်ဆေးပါသည်။ နောက် ကျွန်တော်နှင့် တောင်ကူးကို အသေအချာကြည့်၍ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ အိပ်မက်ဆိုးတစ်ခု အစပျိုးခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်က ဂျပန်သွားစိုက်ဆရာဝန်များနှင့် သူနာပြုများ၏ ခိုင်းစေသမျှကို လုပ်ပေးရသည်။ သူတို့က ဘရပ်စ်ဘာဆာလမ်းတွင် နေပြီး အလွန်သေသပ်သန့်ရှင်းကြသည်။ နောက် လမ်းအလယ်ရှိ ဆယ်ဆင့်စတိုးမှ ဂျပန်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး ဈေးသည်များ ခိုင်းသမျှကိုလည်း လုပ်ပေးရသည်။ ဆိုးသည်မှာ ကျွန်တော့်အိမ်ထဲရောက်နေသော ဂျပန်စစ်သားများ ဖြစ်ပေသည်။ ကိုယ်လက်သုတ်သင်မှုလည်း မရှိ၊ ရေလည်းချိုးလေ့ မရှိသော ဂျပန်စစ်သားများ၏ ပုပ်ဟောင်နေသော အနံ့တို့သည် ကျွန်တော်တို့အဖို့ စိတ်ဝေဒနာ ခံစားနေရသလိုဖြစ်နေ၏။ တစ်အိမ်လုံး သူတို့သွားချင်သည့် နေရာ သွားသည်။ ခြံတစ်ဝင်းလုံး လုပ်ချင်ရာလုပ်သည်။ သူတို့ လိုချင်ရာကို ကြိုက်သလိုယူ၊ လုပ်ချင်သလို လုပ်ပစ်သည်။ အမေ လှောင်ထားသော အစားအစာများကို ယူစားကြပြီး မစားချင်သည်များကို လွှင့်ပစ်သည်။ ခြံဝင်းထဲ၌ မီးဖိုပြီး ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြ၏။ သူတို့နှင့် ဘယ်လိုပြောရမှန်း မသိ။ သူတို့နှင့် ဆက်သွယ်ရန် ဘာသာစကားကိုလည်း ကျွန်တော် မတတ်မြောက်ပေ။ သူတို့ လိုချင်သည်ကို လက်ဟန်ခြေဟန်ပြု၍လည်းကောင်း၊ ကိုကွဲကွဲ အသံများဖြင့်လည်းကောင်း ပြသပြောဆိုကြသည်။ သူတို့ လိုအပ်သည်ကို ပြောဆို၍ ကျွန်တော် သဘောမပေါက်လျှင်၊ သူတို့ခိုင်းသည်ကို

ကျွန်တော်က နှေးကွေးနေလျှင် ကျွန်တော့်မှာ ရေရွတ်ကျိန်ဆဲခံရသလို မကြာခဏ ပါးရိုက်လည်း ခံရလေသည်။ သူတို့သည် ထူးခြားသော သတ္တဝါများ ဖြစ်နေသည်။ ခေါင်းမညှပ်၊ မုတ်ဆိတ်မွေး၊ နှုတ်ခမ်းမွေးမရိတ်၊ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှု မရှိဘဲ နားဝင်ပီယံမရှိသော အသံနှင့် ဘာသာစကားတို့ကို ပြောဆိုတတ်သော သတ္တဝါများ ဖြစ်နေကြပေသည်။ သူတို့က ကျွန်တော့်ကို ခြောက်လှန့်နေပြီး သူတို့ကြောင့် ကျွန်တော် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မပျော်ခဲ့ပေ။ ဤသို့ဖြင့် ငရဲတွင်း၌ သုံးရက်ကြာ သက်ဆင်းခဲ့ရပြီးနောက် သူတို့ ထွက်ခွာသွားပါသည်။

ဤတပ်စုက ကျွန်တော်တို့အိမ်၌ တပ်စွဲထားစဉ် ဗြိတိသျှ၊ အိန္ဒိယနှင့် ဩစတြေးလီးယား တပ်သားများက အဖမ်းခံဖို့အတွက် ချီတက်သွားကြလေသည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် စတင်ချီတက်ကြ၏။ နှစ်ရက်နှင့် တစ်ည ချီတက်ခဲ့ကြပြီး ချန်ဂီသို့ သွားရာလမ်းတစ်လျှောက် ဖြစ်သော တံတားနီကိုကျော်ပြီး အိမ်ရှေ့မှ ဖြတ်သွားကြလေသည်။ ထိုလူများ ဖြတ်သွားချိန်တွင် အိမ်ရှေ့ဝရန်တာတွင် နာရီများစွာထိုင်ရင်း ကျွန်တော် စောင့်ကြည့်နေခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့် နှလုံးသားသည် ခဲလုံးတစ်လုံးလို လေးလံနေပါသည်။ သူတို့ကို ကြည့်ရသည်မှာ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းပြီး သိမ်ငယ်နေကြသည်။ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် အရှုံးပေးလိုက်ရသည့်အတွက်လည်း နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေကြပုံရသည်။ ရှုံးနိမ့်သွားသော တပ်မတော်သည် စိတ်ညစ်ညူးဖွယ်ကောင်းလှသည်။

ထိုစစ်သားများထဲတွင် ကျွန်တော် လေးစားနှစ်ခြိုက်သူများလည်း ပါဝင်နေသည်။ သူတို့မှာ တောင်ပေါ်သားများ ဖြစ်၏။ သူတို့ ဆောင်းထားသော စကော့လူမျိုး ဦးထုပ်များကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်။ အရှုံးသမားများ ဖြစ်သော်လည်း သူတို့ကိုယ်ကို မတ်မတ်ရပ်ပြီး ခိုင်မာရဲရင့်စွာ လျှောက်လှမ်းသွားကြသည်။ ကျွန်တော်က လျှို့ဝှက်စွာ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုလိုက်ပါသည်။ သူတို့ ဖြတ်သွားခြင်းကို ကျွန်တော့်ဘဝ၌ မမေ့ပျောက်နိုင်သော အမှတ်ရစရာ တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုမြင်ကွင်းနှင့် ထိုအမှတ်ရစေမှု၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် နောင်အခါ စင်ကာပူအစိုးရအဖွဲ့အောက်တွင် ဂေါ်ရခါး တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှနေပြီး ယနေ့ထက်တိုင်

ထိုဂေါ်ရခါးတပ်ဖွဲ့ကို အဓိကရုဏ်းနှိမ်နင်းရေး တပ်ဖွဲ့အဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော့်အိမ်မှ ဂျပန်စစ်သားများ ထွက်ခွာသွားပြီး မကြာခင်မှာပင် တရုတ်လူမျိုးများအားလုံး ဂျပန်ဘောဆာ အားကစားရုံရှိ မှတ်ပုံတင်ဌာနသို့ အစစ်ဆေးခံရန် လာရောက်ရမည်ဆိုသောသတင်းကို ကြားရသည်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးချင်းနှင့် မိသားစုများသည် မှတ်ပုံတင်ဌာနသို့ ထွက်သွား ကြသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း သွားသင့်သည်။ နောက်မှ အိမ်မှာ ဖမ်းမိလျှင် ကင်ပေတိုင်ခေါ် ဂျပန်စစ်ပုလိပ်များ၏ အရိုက်အနှက်ကို ခံရလိမ့် မည်ဟု ကျွန်တော် တွေးမိသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျပန်ဘောဆာသို့ တောင်ကူး နှင့် အတူသွားရန် ကျွန်တော် ထွက်ခဲ့ပါသည်။ တောင်ကူးက အိပ်ခန်းလေး တစ်ခန်း ငှားနေသည်။ ထိုနေရာတွင် သူ့လို လန်ချားသမားများ စု၍ ငှားနေ ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနေရာတစ်ဝိုက်ကို သံဆူးကြိုးများဖြင့် ပတ်ကာ ထားလိုက် လေပြီ။ တရုတ်လူမျိုး မိသားစု ထောင်ပေါင်းများစွာကို ထိုသံဆူးကြိုးဝင်း အတွင်း၌ ထည့်ထား၏။ ထွက်ပေါက်အားလုံးကို ကင်ပေတိုင်က စောင့်နေ သည်။

တောင်ကူး၏အခန်းကျဉ်းလေးထဲ တစ်ညအိပ်ပြီးနောက် ထွက် ပေါက်တစ်ပေါက်မှ နေအိမ်ပြန်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ကျွန်တော် ထွက်လာခဲ့၏။ အပေါက်ဝရောက်သည်နှင့် ဂျပန်ကင်ပေတိုင်က ကျွန်တော့်ကို ထွက်ခွင့် မပေးသည့်ပြင် စုထားသော တရုတ်လူငယ်လေးများထဲတွင် သွားနေရန် အချက်ပြလိုက်လေသည်။ အခြေအနေမကောင်းမှန်း ကျွန်တော့်စိတ်ထဲက အလိုလို သိနေသည်။ ထို့ကြောင့် အခန်းထဲရှိ ကျွန်တော့်ပစ္စည်းလေးများ ကို သွားယူရန် ခွင့်တောင်းသဖြင့် ခွင့်ပေးလိုက်သည်။ တောင်ကူး၏ အခန်း လေးထဲ ပြန်လာပြီး နောက်ထပ် တစ်ရက်ခွဲကြာသည်အထိ အခန်းအောင်း နေခဲ့သည်။ နောက် ထိုထွက်ပေါက်မှပင် အကြောင်းပြချက် တစ်ခုပြောပြီး ထွက်ခွင့်တောင်းပြန်သည်။ ကင်ပေတိုင်ကလည်း ကျွန်တော့်ကို ထွက်ခွင့်ပေး ပြန်သည်။ ထွက်လာသည့်အချိန်၌ ကျွန်တော့်ဘယ်လက်မောင်းကို ရော်ဘာ တံဆိပ်တုံးဖြင့် တစ်ချက်ရိုက်ပြီး ရှပ်အင်္ကျီရှေ့ဘက်တွင်လည်း တံဆိပ်တုံး ဖြင့် ရိုက်လိုက်သည်။ ဂျပန်လို ကန်ဂျီ၊ တရုတ်လို ဂျန်၊ အဓိပ္ပာယ်က

စစ်ဆေးပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းက လွယ်လွယ်နှင့် ဖျက်မရသော တံဆိပ်တုံးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ တံဆိပ်ရိုက်ထားသဖြင့် ကျွန်တော့်အဖို့ သွားလာမှု ရှင်းလင်းလွယ်ကူသွားပေသည်။ တောင်ကူးနှင့် ကျွန်တော်သည် လွတ်လပ် ပေါ့ပါးစွာဖြင့် အိမ်ကို လမ်းလျှောက်ပြန်လာခဲ့လေသည်။

နောင်သိရသည်မှာ သံဆူးကြိုးဝင်းထဲ ဖမ်းထားသော တရုတ်များကို ဝိတိုရိယကျောင်းဝင်းထဲ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့အထိ ထားရှိကာ လော်ရီကားကြီးများ အစင်း ၄၀၊ ၅၀ ခန့် ရောက်ရှိလာပြီး တင်ဆောင်သွားသည်။ သူတို့လက်များကို လက်ပြန်ကြိုးများ တုပ်နှောင်ထား ပြီး တန်နာမေရာဘောဆာ ကမ်းခြေသို့ ခေါ်ဆောင်သွား၏။ ချန်ဂီ အကျဉ်း ထောင်အနီးရှိ အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေနှင့် ၁၀ မိုင်သာ ကွာလေသည်။ ထိုနေရာ အရောက်၌ သူတို့အားလုံးကို ကားများပေါ်မှ ဆင်းခိုင်းပြီး အားလုံး လက်များ ကို တွဲလျက် ကြိုးချည်၍ ပင်လယ်ဘက် အတင်းအံ့ဓမ္မ လျှောက်ခိုင်း၏။ လျှောက်သွားနေစဉ် ဂျပန်စက်သေနတ်သမားများက တရုတ်အားလုံးကို ပစ်သတ်ပါတော့သည်။ တစ်ယောက်မကျန် သေဆုံးကုန်ကြသည်။ အလောင်း များကို ခြေနှင့်ကန်ကြည့်ပြီး လှံစွပ်များဖြင့် လိုက်ထိုးသည်။ အလောင်းများကို မြေမြှုပ်မပစ်။ ကမ်းခြေ၌ ထိုအတိုင်းပစ်ထားခဲ့ရာ ကမ်းစပ်တွင် ရေအတက် အကျအတိုင်း အလောင်းများ မျောပါသွားလိုက်၊ ကမ်းပေါ်တင်လိုက်ဖြစ်နေ တော့သည်။

နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကျွန်တော်တို့ဘဝသည် ဂျပန်အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ကျရောက်နေရသည်။ လူတိုင်းစိတ်ပျက်ပြီး လမ်းပျောက်နေကြ၏။ ကျွန်တော့် အဖေမှာ အလုပ်မရှိ။ ကျွန်တော်လည်း ကောလိပ်မတက်ရ။ ကျွန်တော့်ညီ သုံးယောက်နှင့် ညီမလေးမှာလည်း ကျောင်းမနေရတော့ပေ။ ထိုအချိန်က လူမှုဘဝအတွက် လှုပ်ရှားရမှုမှာ မဆိုစလောက်သာ ရှိကြတော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ပတ်လည်တွင် နိစ္စရူဝ အန္တရာယ်က အမြဲရှိနေသည်။ ဂျပန် သို့မဟုတ် ထိုင်ဝမ်စကားပြန် စသော အာဏာပိုင်နှင့် သိသူမှာ အလွန်အရေး ပါသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး ဘဝအာမခံချက် ရှိနိုင်သည်။ အာဏာပိုင်တို့၏ လက်မှတ်နှင့် တံဆိပ်ပါသော စာရွက်တစ်ရွက်မှာ အလွန်တန်ဖိုးရှိ၏။ ထိုစာရွက်တွင် အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ကြောင်း၊ နိုင်ငံသားကောင်း

တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံထားဖို့ပဲ လိုသည်။ ထိုစာရွက်ရှိလျှင် မြို့ထဲ မိမိသွားချင်သည့်နေရာကို သွားလို့ရ၏။ ကင်းများက စစ်လျှင် ထိုလက်မှတ်ကိုသာ ပြခွင့်ပြုသည်။ အိမ်မှာလည်း အစစ်အဆေးမခံရ။ သူတို့နှင့်လည်း ပြဿနာမဖြစ်ရတော့ပေ။

တစ်ရက် မြို့ထဲ ကျွန်တော် ထွက်သည်။ အိမ်နှင့် နှစ်မိုင်ခန့် ဝေးသော ဘရပ်စ်ဘာဆာလမ်းမှ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်သို့ သွားသည်။ ထိုဆိုင်တွင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များကို အလေးပေး ရောင်းပါသည်။ အပြန်၌ ကဋ္ဌေး ရုပ်ရှင်ရုံ အဝင်ပေါက်၌ လူအုပ်ကြီး ဝိုင်းအုံနေသည်ကို လှမ်းတွေ့ရသည်။ ဘာဖြစ်နေသလဲဟု သိချင်စိတ်ကြောင့် လူအုပ်ထဲ တိုးကြည့်လိုက်သောအခါ လူခေါင်းပြတ်ကြီးကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။ တရုတ်လူမျိုးတစ်ယောက်၏ ခေါင်းပြတ်ကြီးဖြစ်ပြီး ကတ်ပြားတစ်ခုပေါ် ကပ်ရိုက်ကာ တိုင်တစ်လုံးပေါ် တင်ထားလေသည်။ တိုင်ဘေး၌ သတိပေးချက်များ၊ ခေါင်းဖြတ်ရသည့် အကြောင်းများကို တရုတ်လို ရေးထားသည်။ ထိုလူကို လုယက်မှုကြောင့် ခေါင်းဖြတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဥပဒေကို မလိုက်နာဘဲ ချိုးဖောက်သူများ ကို ယခုကဲ့သို့ အရေးယူအပြစ်ပေးမှာဖြစ်ကြောင်း ရေးသားထားလေသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်း၌ ရှိန်နန်နှင့် ဘွန်းသတင်းစာထဲတွင် ကြော်ငြာ တစ်ခု ကျွန်တော် ဖတ်ရပါသည်။ ဟိုဒိုဘူဟုခေါ်သော ဂျပန်ပြန်ကြားရေး သို့မဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနမှ အလုပ်ခေါ်သောကြော်ငြာဖြစ်သည်။ ထိုဌာန မှာ ကဋ္ဌေးအဆောက်အအုံ၌ ဖွင့်ထားလေသည်။ ခေါ်သော ရာထူးမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အယ်ဒီတာများဖြစ်၏။ ကျွန်တော် သွားလျှောက်သည့် အခါ၌ ဂျော့တာကေမူရာဆိုသော အမေရိကန်ဖွား ဂျပန်တစ်ယောက်က လူတွေ စစ်ဆေးပါသည်။ ထိုသူမှာ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည်၊ အသားအရေ နူးညံ့ပြီး အင်္ဂလိပ်စကားကို အမေရိကန်လေနှင့် ပြောသည်။

ကျွန်တော့်အလုပ်က မဟာမိတ်သတင်းဌာနတို့မှ ကြေးနန်းများကို အမြန်ဆုံး ဘာသာပြန်ပို့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ရိုက်တာ၊ ယူပီ၊ အေပီ၊ တရုတ် ဗဟိုသတင်းဌာနနှင့် တပ်စတို့မှ သတင်းများကို မော့စ်ဖြင့် ပို့ပေးရသည်။ ထိုသတင်းများကို မလေးရေဒီယို အသံဖမ်းသူများက လက်ခံဖမ်းယူခဲ့၏။ ရေဒီယို အချက်ပေးသံများမှာ မွန်းလွဲပိုင်းနှင့် မနက်စောစောတွင် သိပ်မကြည့်

လင်လှပါ။ သတင်းဖမ်းယူသောစက်မှာ မကောင်းလှသဖြင့် စကားလုံး အများစုမှာ ရှုပ်ထွေးနေခြင်း၊ လွတ်သွားခြင်းများကြောင့် သတင်းအပြည့်အစုံ မရရှိပါ။ ကျွန်တော်က ထိုသတင်းများကို အတတ်နိုင်ဆုံး သတင်းအပြည့် အစုံဖြစ်အောင် ဆက်စပ်ပေးခြင်း၊ ဘာသာပြန်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးရ သည်။ ကြေးနန်းသတင်းများမှာ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများမှ ရောက်ရှိလာသော သတင်းများဖြစ်ပြီး ကဋ္ဌေးအဆောက်အအုံ အပေါ်ဆုံးထပ်မှနေ အောက်ထပ် သို့ ရောက်လာသည်။ အောက်ထပ်မှ ထိုသတင်းများကို ပြန်လည်မွမ်းမံကာ အသံလွှင့်တော့သည်။

ထိုဘဝမှာ ထူးခြားသောဘဝဖြစ်၏။ ကျွန်တော့်အလုပ်သည် တိုကျို စံတော်ချိန် ည ၇ နာရီ၊ စင်ကာပူစံတော်ချိန် ၅:၃၀ နာရီတွင် အလုပ်ချိန် စပါသည်။ တစ်ညလုံးထိုင်ရပြီး နောက်တစ်နေ့ အလင်းရောင်ရမှ အလုပ် ချိန် ပြီးတော့သည်။ ညသန်းခေါင် မရောက်ခင်အထိ ရေဒီယို အသံဖမ်း ရသည်မှာ ကြည်ကြည်လင်လင်မရှိလှပေ။ ပထမအဆိုင်းက ည ၇ နာရီမှ နောက်နေ့ နံနက် ၁၂ နာရီအထိ ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ရသည်။ တစ်ယောက် က စောစောအိမ်ပြန်ပြီး အိပ်ရသည်။ နံနက် ၁၂ နာရီမှ နောက်နေ့နံနက် ၉ နာရီ အဆိုင်းကို နှစ်သုတ်ခွဲထားရ၏။ သူတို့ အလုပ်ချိန်အတွင်း နှစ်နာရီမှ သုံးနာရီအထိ နားချိန်ယူလို့ရသည်။ ထိုအဆိုင်းတွင် အသံဖမ်းယူရသည်မှာ ကြည်လင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖမ်းယူရသော စကားလုံးများ လွတ်သွားခြင်း၊ နားမလည်နိုင်အောင် ရှုပ်ထွေးခြင်းများ မရှိပေ။ သို့သော် ထိုအဆိုင်းမှာ အိပ်ချိန် ကိုးရိုးကားရားနိုင်လှသော အဆိုင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းမှစပြီး စားနပ်ရိက္ခာ ရှားသထက် ရှားပါး လာပါသည်။ ဆန်ကောင်းကောင်း မစားနိုင်ပါ။ ချွေချွေတာတာနှင့် လျှော့စား ရပါသည်။ ပိုးထိုးပြီး အောက်စော်နံ့နေသည့် ဆန်ဟောင်းများကို မလေးဆန် နှင့်ရောပြီး စားကြရသည်။ ယခင် စားသလို မစားနိုင်တော့ဘဲ စားလို့ရသမျှ ကို အစားထိုးပြီး စားကြရသည်။ လူးတို့၊ ဆပ်တို့၊ ပြောင်းတို့ကို တခြား အသီးအနှံများနှင့် ရောပြီး ချက်စားသည်။ ကျွန်တော့်အမေက အခြားလူများ ကဲ့သို့ပင် ပီလောပီနံနှင့် ကန်စွန်းဥတို့ကို အခြားအရွက်များနှင့် ရောပြီး အုန်းဆီဖြင့် ချက်ကျွေးပါသည်။ သာမန်အခြေအနေမျိုးဆိုလျှင် ထိုအစား

အစာများကို လက်ဖျားနှင့်ပင် တို့မည်မဟုတ်ပေ။ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ချက်ပြုတ် ထား၍ အရသာရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအစားအစာများမှာ အမှန်စင်စစ် အာဟာရရှိသော အစာများမဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ ရှားပါးသောကာလမျိုး၌ အံ့ဩဖို့ကောင်းသည်ကတော့ အစာစားပြီး တစ်နာရီလောက်ကြာသည့်အခါ နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ထပ်ဆာလာတတ်သော ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကို တစ်တွေ၏ အကျင့်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အသားသည် ဇိမ်ခံပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်ပါ သည်။ အမဲသား သို့မဟုတ် သိုးသားကို အနည်းအကျဉ်းသာ ရှောင်ကြ၏။ ဝက်သားကမူ ပို၍ လွယ်ကူသည်။ ကျွန်တော်တို့ဘာသာ ကြက်မွေးကြ၏။ သို့သော် ကြက်စာကျွေးရန် အစာမရှိသည့်အတွက် ရေရှည်မမွေးနိုင်တော့ပါ။

ငွေကြေးဖောင်းပွနှုန်းမှာလည်း တစ်လထက်တစ်လ တိုးသထက် တိုးလာပါသည်။ ၁၉၄၄ ခု နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော့်လစာလေးဖြင့် ကျွန်တော်တို့မိသားစု ဆက်လက်ရပ်တည်ဖို့ မလွယ်တော့ပါ။ စားရေး သောက်ရေးမှာ ကျပ်သထက် ကျပ်လာပါသည်။ အခြားဝင်ငွေတစ်ခုခုရှာမှ ရပ်တည်နိုင်မည်ဖြစ်၍ မှောင်ခိုပစ္စည်း အရောင်းအဝယ်အလုပ်ကို ကျွန်တော် လုပ်ကိုင်ပါတော့သည်။ ထိုလုပ်ငန်းမှာ ဝင်ငွေလည်း မြီးမြီးမြက်မြက်ရပြီး လွယ်လည်းလွယ်ကူသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ မှောင်ခိုကုန်သည် ပွဲစားများ အဓိက စုဝေးဖောက်ကားရာနေရာမှာ ကုန်းမြင့်လမ်း သို့မဟုတ် ချူလီယာ လမ်းတွင်ဖြစ်သည်။ ရာဖဲလ်အရပ်၏ ဘေးတွင်ရှိသည်။ ၁၉၄၄ ခုတွင် ထိုအလုပ်ကို ကျွန်တော် စတင်လုပ်ကိုင်ပါသည်။ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်၊ ဈေးနှုန်းစာရင်း အထားအသို စသည်တို့ကို လေ့လာရသည်။ အထူးသဖြင့် ကျောက်မျက်ရတနာ အသေးစားလေးများ၊ ဈေးပေါပေါရသည့် ရတနာများ အကြောင်း လေ့လာပါသည်။ နောက်ပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူပြီး ရက်သတ္တ ပတ် အနည်းငယ်ကြာသည်အထိ လှောင်ထားလိုက်သည်။ ကျေနပ်သည့် ဈေးနှုန်း ရသည့်အချိန်တွင် ဝယ်ထားသည့် ပစ္စည်းများကို မိမိကြိုက်ဈေးဖြင့် ထုတ်ရောင်းပါတော့သည်။ ထိုအလုပ်က ငွေရလွယ်ပါသည်။ လုပ်တတ်ကိုင် တတ်ဖို့ လိုသည်။ အဆက်အသွယ်များ ကောင်းကောင်းရှိဖို့ လိုပါသည်။

အသက်ရှင်သန်ရေးအတွက် သော့ချက်အကျဆုံးမှာ လုပ်ရမည့် အလုပ်ကို ချက်ချင်းထလုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အလုပ်တစ်ခုကို စလုပ်